

Via het ultrasound meten van vetbedekking en ribeyegrootte sturen angusfokkers in hun fokkerijbeslissingen

Scannen voor een betere vleeskwiteit

Wie wil sturen in fokkerij op basis van slachteigenschappen bij levende dieren, kan gebruikmaken van het fokkerijprogramma Breedplan. Het scannen van specifieke slachteigenschappen is daarbij een vast onderdeel. Voor het eerst werden dieren in Nederland gescand volgens het Australische fokwaardesysteem.

tekst **Jaap van der Knaap** video-impressie www.veeteeltvlees.nl of www.veeteeltvlees.be

Vetbedekking: 3,2 millimeter. Intramusculair vetpercentage: 6,1. Grootte van de ribeye: 84 vierkante centimeter.' Linda McKendrick tuurt naar het

computerscherm, terwijl ze een sensor plaatst op de rug van Wildhoeve Duke, een nog geen tien maanden oud stiertje van het aberdeen-angusras. McKendrick

is een Schotse vleesveehouderster die jaarlijks in de rol als inspecteur tussen de 2000 en 3000 dieren scant in Groot-Brittannië voor het Australische fokkerijprogramma Breedplan. Op uitnodiging van angusfokker Roy Ottink van het bedrijf De Wildhoeve uit Markelo liet ze recent zien hoe het verzamelen van gegevens voor het fokkerijplan werkt.

Inspecteur scant en weegt

'In de fokkerij wil je kunnen sturen op het moment dat de dieren in leven zijn, en niet pas informatie krijgen wanneer dieren aan de slachthaak hangen. Scannen is dan een goed hulpmiddel', zo legt Ottink uit.

Linda McKendrick bepaalt via ultrasound de vleeskwaliteit en ziet de resultaten op de monitor

De voormalige chef-kok kocht vorig jaar in Groot-Brittannië vijf anguskoeien en kwam via het Britse angusstamboek in aanraking met Breedplan. 'De dieren worden onder het toezien van een inspecteur gewogen en vervolgens worden specifieke karkaseigenschappen via scannen vastgelegd. Die gegevens gaan daarna naar een centrale database om er fokwaarden van te berekenen', verduidelijkt hij.

Volgens Ottink is het voor het eerst dat er in Nederland dieren volgens dit systeem werden gescand, maar Breedplan is niet nieuw. 'In Groot-Brittannië werkt het angusstamboek nu ongeveer tien jaar met het systeem en worden er ruim

10.000 dieren jaarlijks gescand', vertelt McKendrick. 'Maar in Australië, waar de data naartoegegaan en de fokwaarden worden berekend, bestaat het al veertig jaar.' Het programma heeft volgens McKendrick van ongeveer vijf generaties de dieren in kaart en helpt als paringsprogramma om inteelt uit te sluiten.

Kleine ribeye voor witblauw

De berekening van de fokwaarden is naast de gegevens van het scannen ook gebaseerd op stambooinformatie, zodat ook informatie van broers, zussen en ouders en nakomelingen mede bepalend is voor de fokwaarden. De fokwaarden worden uitgedrukt in zogenoemde Estimate Breeding Values (EBV). Met behulp van deze EBV kunnen dieren worden geselecteerd en paringen worden gemaakt, omdat ook ki-stieren van het angusras voorzien zijn van deze fokwaarden.

Zelf moeten veehouders het geboortegewicht opgeven alsook in welke mate er bij de verlossing is geholpen. Als de dieren 10 en 24 maanden zijn, worden ze gewogen en gescand. De gegevens worden vervolgens gebruikt om fokwaarden te berekenen voor onder meer groei op 200, 400 en 600 dagen, de drachtlengte, geboortegemak en leeftijd bij afkalven. De berekende EBV geeft dan fokwaarden aan voor een dier van 400 dagen oud met een karkasgewicht van 300 kilogram.

Op het erf van De Wildhoeve van Ottink liet McKendrick zien dat ze de vetbedekking bij de staart, de rug en de voorhand meet met behulp van de ultrasone scanner. 'Voor het meten van het intramusculair vetpercentage plaats ik de scanner tussen de twaalfde en de dertiende rib, vlak bij de plaats waar we ook de oppervlakte van de ribeye in vierkante centimeters bepalen', aldus McKendrick. Op het beeldscherm is heel duidelijk de afgetekende vorm te zien van de ribeye, en met een aantal muisklikken bepaalt McKendrick de oppervlakte. 'Voor het scannen heb ik een cursus gevolgd. Bij het examen werd het scannen dat we deden op levende dieren, gecontroleerd toen de dieren eenmaal aan de slachthaak hingen.'

McKendrick liet ook zien dat ze bij de stieren de omtrek van de balzak meet en vastlegt. 'De omtrek heeft een duidelijke relatie met vruchtbaarheid van de stier zelf, maar er zijn ook verbanden aangetoond met de vruchtbaarheid van vrouwelijke familieleden. Nakomelingen van stieren met een grote omtrek van de balzak zijn op jongere leeftijd vruchtbaar. Alle informatie helpt om de fokkerij

Roy Ottink: 'Met de inzet van scannen is een homogener kwaliteit dieren te fokken'

eigenschappen zo goed mogelijk in te schatten.' McKendrick werkt in opdracht van het angusstamboek, maar jaarlijks scant ze ook dieren van rassen als charolais, limousin, hereford, simental en zelfs Belgisch witblauw. 'Van elk ras kunnen we de karkaskwaliteit scannen en fokwaarden berekenen. Bij een Belgisch-witblauwdier lijkt het vanwege de bilpartij dat het hoogwaardig vlees heeft, maar er is duidelijk minder intramusculair vet en de ribeye is minder groot dan bij de angusdieren', zo weet McKendrick uit ervaring.

Volwassen koeien van 150 cm

In de twee dagen dat McKendrick op het Europese vasteland was, scande ze ruim veertig dieren bij vier verschillende angusfokkers. Roy Ottink was content met de eerste meetresultaten van zijn dieren, die volgens hem aangeven dat ze eigenschappen bezitten die hen tot de beste vijf procent van de anguspopulatie maken. 'Veel veehouders denken dat angus kleine dieren zijn met matige slachteigenschappen. Maar mijn volwassen koeien zijn 150 cm groot en wegen meer dan 900 kilo. Via het scannen kun je de geweldige vleeskwaliteit aantonen en dat intramusculaire vet maakt dit ras echt bijzonder.'

Ottink hoopt de veestapel onder meer via embryo-transplantatie komende tijd uit te breiden en geeft aan dat hij een afnemer heeft die één slachtrijp dier in de week zou willen afnemen. 'Door samen te gaan werken met andere bedrijven hoop ik dat we in de toekomst daaraan kunnen voldoen. Ik verwacht dat we met de inzet van Breedplan een betere en homogener kwaliteit dieren kunnen fokken. Als we vervolgens op een locatie via een speciaal rantsoen de dieren afmesten, dan weet ik zeker dat we een heel aantrekkelijk eindproduct kunnen leveren.'